

**Objaśnienia zmian wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej
Gminy Pyrzyce
na lata 2023 – 2030**

Wieloletnia Prognoza Finansowa (zwana dalej WPF) obejmuje - zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - *zwanej dalej ufp* - okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty prognozą nie może być jednak krótszy niż:

- prognoza długu sporządzona na lata, w których zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania zgodnie z art. 227 ust. 2 ufp,
- okres, na który przyjęto limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ufp.

Konstruując Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Pyrzyce na lata 2023-2030 sporządzono w oparciu o:

- „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw”,
- „Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego”,
- Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 10 sierpnia 2020 r. ze zmianami w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

oraz uwzględniono:

- najdłużej realizowane zadanie pn. „Poprawa jakości i efektywności oświetlenia ulicznego – oszczędność energii” (spłata zobowiązań zaliczana do tytułu dłużnego) finansowane do roku 2025, w związku z czym limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ufp, zostały określone do 2025 roku
- ujęto również zadania z 2022 roku, które są kontynuacją w 2023.

Zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do sporządzania prognozy kwoty długu, stanowiącą część wieloletniej prognozy finansowej, na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania. Zatem lata 2023-2030 uwzględniają prognozę kwoty długu na okres spłat zobowiązań aktualnie występujących. Niezmiennie istnieje konieczność bieżącego monitorowania wydatków bieżących. Jest to niezbędny warunek zachowania obowiązujących relacji wskaźnikowych.

Prognozowane dochody i wydatki oraz przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu, a także spłatą długu opierają się na przewidywaniach, co do przyszłych warunków działania gminy, a nie na informacjach pewnych. Realistyczność WPF będzie zależała od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie: czynniki wewnętrzne to przede wszystkim polityka finansowa gminy i czynniki zewnętrzne to przede wszystkim: przebieg procesów gospodarczych w kraju (stopa bezrobocia, inflacja, poziom PKB, oprocentowanie kredytów bankowych itd.) regulacje prawne obowiązujące samorządy (w tym: stabilność prawa w zakresie gwarantowanych dochodów JST oraz adekwatność tych dochodów w stosunku do wyznaczonych ustawowo zadań, limity zadłużenia, limity

wydatków na obsługę długu, zmiany stawek podatku VAT i inne), lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

Analiza wielkości budżetowych umożliwi ocenę możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej jednostki. Prognoza została opracowana na podstawie realizowanych zadań. WPF ma charakter planu kroczącego, corocznie aktualizowanego. Założenia prognostyczne są ustalane na podstawie kształtowania się sytuacji finansowej w ostatnich trzech latach.

WPF została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych w formie uchwały Rady Miejskiej w Pyrzycach posiadającej 3 załączniki:

załącznik Nr 1 – zawiera podstawowe dane przyjęte do wieloletniej prognozy finansowej, w tym źródła sfinansowania deficytu lub przeznaczenie nadwyżki budżetowej, prognozę kwoty długu i sposób jego sfinansowania w latach 2023-2030 oraz informację o relacji, o której mowa w art. 243 ufp,

załącznik Nr 2 – stanowią niniejsze objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej,

załącznik Nr 3 – zawiera zestawienie limitów wydatków budżetu oraz limitów zobowiązań na planowane i realizowane przedsięwzięcia wieloletnie,

Wartości przyjęte w WPF i w budżecie Gminy Pyrzyce na 2023 rok są spójne w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu Gminy stosownie do wymogów art. 229 ufp. Ponadto zachowano spójność pomiędzy dokumentami w zakresie planowanych na 2023 rok dochodów i wydatków.

Przedział czasowy 2023-2030 stwarza ryzyko niewłaściwego oszacowania wartości przyjętych w prognozie, zarówno dochodów i wydatków, jak też relacji długu do dochodów. Stąd wieloletnia prognoza finansowa podlega ciągłej analizie i w miarę potrzeb będzie nowelizowana stosownie do uchwał budżetowych na kolejne lata. Przed przystąpieniem do opracowania WPF zapoznano się z wytycznymi dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Rzeczywiste wielkości ujęte w WPF skorygowano jednak (w celu zbilansowania budżetów lat przyszłych) w oparciu o dane historyczne, założenia, prognozy i kalkulacje specyficzne dla Gminy Pyrzyce przyjmując różny wskaźnik wzrostu mając na uwadze aktualną sytuację gospodarczą i wysoką inflację. Dynamika wzrostu zarówno dochodów jak i wydatków – w przypadku Gminy Pyrzyce – w rzeczywistości bywa nieznacznie odmienna niż zawarta w wyżej wymienionych wytycznych - choć również systematycznie, w umiarkowany i charakterystyczny dla gminy sposób wykazuje tendencję wzrostową.

Prognozowane dochody i wydatki oraz przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu, a także spłatą długu opierają się na przewidywaniach, co do przyszłych warunków działania Gminy, a nie na informacjach pewnych.

Nadal szczególnym zagrożeniem potęgującym niepewność finansów publicznych w obecnym okresie, w tym wpływającym na procesy decyzyjne jest kryzys wywołany wojną w Ukrainie, wysoka inflacją i związana z tym konieczność zmierzenia się z szeregiem dotychczas nieznanymi wyzwaniami oraz niepewność wynikająca ze zmiany Ustawy o dochodach j.s.t, która wprowadza nową część subwencji ogólnej tj. część rozwojową, określa nowe zasady ustalania kwot udziałów JST we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, opierając je na prognozach tych wpływów, czasowo uelastycznia reguły fiskalne określone w ustawie o finansach publicznych w odniesieniu do JST, tworzy podstawy prawne do przekazania samorządom w 2022 środków z budżetu państwa na uzupełnienie subwencji ogólnej.

Wieloletnia Prognoza Finansowa jest zgodna z uchwałą budżetową w zakresie wyniku oraz przychodów i rozchodów, a także w zakresie planowanych dochodów i wydatków.

Zgodnie z art. 242 znowelizowanej ustawy o finansach publicznych od 2026 r. z reguły dotyczącej zrównoważenia wydatków bieżących budżetu dochodami bieżącymi i wolnymi środkami wyłączone zostaną te drugie czyli wolne środki. Tak więc wymusza to do podjęcia działań prowadzących do zwiększania dochodów i zmniejszania wydatków bieżących.

Gmina podjęła zarządzenie w sprawie wyboru długości okresu średniej arytmetycznej stosowanej do wyliczenia relacji określonej w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych i przekazała je do Regionalnej Izby Obrachunkowej i Rady Miejskiej w 2021 roku, zgodnie z wymogiem ustawowym.

1. Dotyczy dochodów roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanych w poz. 1

Objaśnienia:

dochody budżetu zostały przedstawione w WPF w szczególowości wynikającej z art. 226 ufp, tj. w podziale na dochody bieżące i dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku. Określenie wartości ww. dochodów nastąpiło na podstawie szacunków dokonanych dla ważniejszych źródeł ich pochodzenia przy uwzględnieniu podpisanych umów (porozumień), obowiązujących uchwał podatkowych z uwzględnieniem zakładanych zmian oraz danych historycznych, a także informacji z Ministerstwa Finansów oraz od dysponentów części budżetu państwa. Prognozując dochody uwzględniono możliwe źródła dochodów własnych, ocenę realności poziomu i dynamiki ich wykonania w latach poprzednich, potwierdzenia dotyczące subwencji, udziałów i dotacji na zadania zlecone i własne Gminy. Katalog źródeł pozyskiwania dochodów jest otwarty. Dochody bieżące są wielkością kształtującą zarówno wynik budżetu bieżącego, jak i limit obciążenia budżetu spłatami zadłużenia, o czym mowa w dalszej części objaśnień. Dochody na rok 2023 przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów, Wojewodę Zachodniopomorskiego, promesy Banku Gospodarstwa Krajowego i własne przewidywania. Od roku 2023 przyjęto znaczny wzrost dochodów z subwencji ogólnej w związku z nowelizacją ustawy o dochodach j.s.t, natomiast w latach następnych przyjęto średni wzrost dochodów na poziomie około 3,1% pa. Faktyczny wzrost dochodów bieżących w Gminie jest niższy niż scenariusz dynamiki wskaźników opracowany przez Ministerstwo Finansów z uwagi na specyfikę gminy.

2. Dotyczy wydatków roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanych w poz. 2

Objaśnienia:

wydatki budżetu zostały przedstawione w WPF w szczególowości wynikającej z art. 226 ufp. Określenie wartości wydatków bieżących i wydatków majątkowych nastąpiło przy uwzględnieniu ograniczeń i limitów określonych w ufp. Proces planowania wydatków bieżących determinuje obowiązująca regulacja wynikająca z art. 242 ufp, która wyklucza możliwość uchwalenia budżetu, w sytuacji, gdy planowane wydatki bieżące są wyższe od planowanych dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki (rozumiane jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych). Przy prognozowaniu wydatków przyjęto główne założenia zmierzające do uzyskania nadwyżki budżetowej, w szczególności w okresie zwiększonych rat spłacanych zobowiązań, w przypadku braku nadwyżki z lat ubiegłych lub tzw. wolnych środków, wydatki bieżące muszą być ustabilizowane na poziomie umożliwiającym ich finansowanie z dochodów bieżących. Nadrzędnym celem jest dążenie do uzyskania w roku 2023 (a także w latach następnych) wskaźnika spłaty zgodnego z wymogami art. 243 ustawy. Zasada ta obowiązuje również do wykonania budżetu na koniec roku. We wszystkich latach historycznych, oraz objętych prognozą, wydatki bieżące są mniejsze. Dokonano weryfikacji wydatków bieżących na 2023 r. w związku z art. 242 ufp. Wysokość wielu wydatków jest niezależna od decyzji władz gminy.

Przykładem są tu chociażby kryteria dotowania z budżetu niepublicznych i publicznych jednostek systemu oświaty. Wzrost wydatków w tych obszarach nie znajduje pełnego pokrycia w subwencji oświatowej, która jest dochodem bieżącym. Duży wpływ też mają skutki podwyżek wynagrodzeń pracowników administracji i oświaty o wskaźnik waloryzacji, które zostały przeprowadzone w roku 2022, skutki zmiany płacy minimalnej od 01.01.2023 r. do czerwca 2023 r. w wysokości 3 490,00 zł i od lipca 2023 r. w wysokości 3 490,00 zł (średnioroczne wynagrodzenie w skali miesiąca w 2023 r. wyniesie 3 545,00 zł) co stanowi znaczne obciążenie dla budżetu. Gmina zobowiązana jest także do obligatoryjnego tworzenia w budżecie rezerwy ogólnej i rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe. Rezerwy te stanowią wydatki bieżące w wysokości 313 000,00 zł. W ciągu roku kwoty wydatków bieżących mogą ulec zmianie w poszczególnych grupach. W odniesieniu do wydatków na obsługę długu nie zakłada się żadnych stałych obwarowań w związku ze zmiennością wydatków w tej grupie wynikających z czynników zewnętrznych (m.in. zmiany oprocentowania). Wydatki obejmują odsetki i inne rozliczenia z bankami związane z zaciągniętym długiem z tytułu wyemitowanych obligacji komunalnych, pożyczki z NFOŚ, kredytu w rachunku bieżącym na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu, a także obsługą zobowiązań j.s.t. zaliczanych do tytułu dłużnego (poprawa jakości oświetlenia). Odsetki stanowią wielkości szacunkowe określone na podstawie zawartych umów i harmonogramów spłat istniejącego zadłużenia. Prognozując wydatki w pozostałych latach przyjęto średni wzrost na poziomie około 3% pa. Obniżenie planu wydatków bieżących w stosunku do potrzeb na rok 2023 i kolejne jest spowodowane ograniczonymi możliwościami finansowymi. Decyzje w zakresie podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych są uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych, kierunku polityki podatkowej Gminy determinującej poziom dochodów, faktycznych ograniczeń wydatków bieżących, a także polityki państwa i mogą być podejmowane na etapie projektowania lub zmian budżetów na poszczególne lata.

3. Dotyczy wyniku (ów) budżetu roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanych w poz. 3

Objaśnienia:

jest efektem wyżej przedstawionych założeń planistycznych dla dochodów i wydatków różnica między prognozowanymi dochodami, a planowanymi wydatkami na rok 2023 jest ujemna. Wynik finansowy budżetu Gminy jest deficytem budżetowym w kwocie 411 000,00 zł., który zostanie pokryty wolnymi środkami.

Planowany wynik budżetu w latach 2024-2030 zamknie się nadwyżką, która zostanie przeznaczona na spłatę wcześniej wyemitowanych obligacji i zaciągniętej pożyczki.

4. Dotyczy przychodów roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanych w poz. 4

Objaśnienia:

przychody budżetu w roku 2023 prezentowane w poz. 4 są to wolne środki budżetu w kwocie 2 080 036,00 zł na rachunku bieżącym budżetu, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. W latach 2024-2030 ujęto spłaty udzielonej pożyczki.

5. Dotyczy rozchodów roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanych w poz. 5

Objaśnienia:

zaplanowano przypadające do spłaty w roku 2023 zobowiązania z tytułu wykupu obligacji w wysokości 1 400 000,00 zł oraz spłaty pożyczki w wysokości 269 036,00 zł zaciągniętej w NFOŚ. W latach kolejnych 2024-2030 spłaty dotyczące wykupu wyemitowanych obligacji oraz pożyczki zaciągniętej w latach poprzednich zgodnie z harmonogramami wynikającymi z umów.

6. Dotyczy kwoty długu na koniec roku 2023 (lat 2024-2030) wykazanego w poz. 6

Objaśnienia:

w pozycji 6 wskazano kwotę długu wg stanu na koniec 2023 roku i lat następnych aż do całkowitej spłaty tj. do 2030 roku. Na (dług publiczny) zobowiązania Gminy na koniec 2023 roku w wysokości 11 098 243,91 zł składają się wyemitowane obligacje, zaciągnięta pożyczka oraz zobowiązanie długoterminowe zaciągnięte z przeznaczeniem na poprawę jakości i efektywności oświetlenia drogowego na terenie gminy Pyrzyce, którego spłata dokonuje się z wydatków bieżących budżetu. W kolejnych latach dług publiczny będzie ulegał zmniejszeniu.

Zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych mają zastosowanie limity zadłużenia określone w art. 243-244. Na podstawie zawartych w nich zapisów nie można uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty obsługi zadłużenia powiększonej o potencjalne spłaty kwot udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich lat relacji jej dochodów bieżących. Reasumując, im wyższy jest wynik budżetu bieżącego tym większe są możliwości zadłużania i inwestowania. Relacja z art. 243 ufp stanowi różnicę pomiędzy pozycją limitu obciążenia budżetu spłatami zadłużenia, a pozycją obciążenia budżetu spłatami zadłużenia.

Relacja, o której mowa w art. 243 ufp, limitująca zadłużenie dla Gminy Pyrzyce została wyliczona w kolumnach od 8.1 do 8.3.1. Załącznika Nr 1 i wskazuje na przestrzeganie przyjętej formuły.